

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Міністерства освіти і науки України

**АНАЛІТИЧНО-ПОРІВНЯЛЬНЕ
ПРАВознавство**
Електронне наукове видання

№02, 2024

Ужгородський національний університет
Ужгород 2024

УДК 001:34

ISSN 2788-6018

Аналітично-порівняльне правознавство – електронне наукове фахове видання
юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Журнал «Аналітично-порівняльне правознавство» включено до переліку фахових видань
категорії «Б» (Наказ Міністерства освіти і науки України № 1290 від 30.11.2021 р.)
зі спеціальності: 081 – Право та 293 – Міжнародне право.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор: Бисага Ю.М. – д.ю.н., професор

Члени редакційної колегії: Белов Д.М. – д.ю.н., професор

Берлінгер Деніел – професор (Румунія)

Булеца С.Б. – д.ю.н., професор

Белова М.В. – д.ю.н., доцент

Дешко Л.М. – д.ю.н., професор

Заборовський В.В. – д.ю.н., професор

Лазур Я.В. – д.ю.н., професор

Манзюк В.В. – к.ю.н., доцент

Менджул М.В. – д.ю.н., доцент

Ондрова Юлія – к.ю.н. (Словацька Республіка)

Фаркаш Мірча – професор (Румунія)

Фрідманський Р.М. – к.ю.н., професор

Рекомендовано до опублікування Вченою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол №5 від 09.04.2024 року

Офіційний сайт: <http://app-journal.in.ua/>

Макетування здійснено у ТОВ «РІК-У»,
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36;
print@rik.com.ua

© Ужгородський національний університет, 2024

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ ВЧЕНЬ

Бедрій М.М. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗВИЧАЄВОГО ПРАВА: ІСТОРИКО-ЮРИДИЧНИЙ АСПЕКТ.....	17
Беззубов Д.О., Стародубова О.А., Панасюк Р.П. СТАНОВЛЕННЯ Й РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВСТВА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	23
Гришко В.І., Вознюк С.С. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ.....	29
Іванів А.Р. СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ В РОМАНО-ГЕРМАНСЬКІЙ ПРАВОВІЙ СІМ'І.....	35
Кучук А.М. ОБОВ'ЯЗОК ПОВНОЛІТНІХ ДІТЕЙ ПІКЛУВАТИСЯ ПРО СВОЇХ НЕПРАЦЕЗДАТНИХ БАТЬКІВ ЯК ЗАГАЛЬНОПРАВОВА ПРОБЛЕМА.....	44
Лукашевич І.М. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ: НЕДОЛІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРІЗЬ ПРИЗМУ ДОСВІДУ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	49
Мельник А.І. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКО-ПРАВОВОЇ ДУМКИ НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ В ГАЛИЧИНІ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД (1919-1939 РР.) ХХ СТОЛІТТЯ.....	55
Мельник А.М. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СУДОВОГО ПРЕЦЕДЕНТУ В СИСТЕМІ ПРАВОСУДДЯ УКРАЇНИ.....	63
Олійник Ю.В. РОЗВИТОК ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ ІДЕЙ ЩОДО КОНЦЕПЦІЇ ЗАХИСНОЇ ДЕМОКРАТІЇ.....	68
Осауленко В.Т. СУДОВА ПРАКТИКА ЯК РЕЗУЛЬТАТ ПРАВОТВОРЧОСТІ ДЕРЖАВИ.....	76
Панкратова В.О. ПРАВО НА СВОБОДУ СЛОВА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	81
Попович Т.П. МІСЦЕ ПРАВОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ.....	85
Сачко А.Р. КОНЦЕПЦІЯ ПРОЄКТУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО АКТУ ЯК ПРАВОТВОРЧИЙ ФЕНОМЕН.....	90
Тимошенко В.І. ВНУТРІШНІ ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ.....	94
Церковник С.І. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ДІЇ ПРАВА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	100
РОЗДІЛ ІІ. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО	
Басалаєва А. КРИТЕРІЇ НАДАННЯ ДЕРЖАВОЮ-ЧЛЕНОМ ЄС ДОСТУПУ ТЯЖКОХВОРОМУ ПАЦІЄНТУ ДО НЕДОЗВОЛЕНОГО ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ.....	105
Белов Д.М., Переш І.Є., Покорба І. ЦИФРОВІ ПРАВА ЛЮДИНИ: ДОКТРИНАЛЬНІ ЗАСАДИ.....	110
Белова М.В., Белов О.М., Мегеш К.К., ПРАВО ЛЮДИНИ НА ЗАБУТТЯ: ОКРЕМІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПИТАННЯ.....	116
Берч В.В. ПРАВО НА ОСВІТУ У СИСТЕМІ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА.....	121

Васильчук Л.Б., Фрідманський Р.М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ В УКРАЇНІ.....	125
Вісин В.В., Ленгер Я.І. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН В ДРУГІЙ РЕЧІ ПОСПОЛИТІЙ.....	132
Галайко А.М. КОМПЛЕКСНІСТЬ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ПРАВА НА РЕПРОДУКЦІЮ.....	137
Гладка Н.М., Собчук А.О. ЕКОЦИД У ВИМІРІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА УКРАЇНИ.....	141
Гомонай В.В. ВПЛИВ РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У СПРАВІ «ПОЛЯХ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ» НА РОЗВИТОК ЛЮСТРАЦІЇ ЯК САМОСТІЙНОГО ВИДУ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	145
Дробуш І.В. МІСЬКІ АГЛОМЕРАЦІЇ ЯК ФОРМИ СПІВРОБІТНИЦТВА ГРОМАД В УМОВАХ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ.....	150
Карпетян А.Р. ПРИНЦИПИ ТА НОРМИ ПРАВА В КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОМУ МЕХАНІЗМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ОСВІТУ ДІТЕЙ – ПРЕДСТАВНИКІВ КОРИННИХ НАРОДІВ УКРАЇНИ.....	156
Міхневич Л.В. СВОБОДА ПЕРЕСУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ КОРЕЛЯЦІЇ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО ТА ПРИВАТНО-ПРАВОВОГО ПІДХОДІВ.....	161
Пирога І.С., Пирога М.І. КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	167
Продан В.І. До ПИТАННЯ ПРО КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ОСВІТУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ.....	173
Савчин А.М. ЗНАЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ОХОРОННИХ НОРМ У СИСТЕМІ ЗАСАД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА БЕЗПЕЧНЕ ДОВКІЛЛЯ.....	178
РОЗДІЛ III. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	
Богданець А.В., Власенко В.В. ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУТУ ДОГОВОРІВ ВІДЧУЖЕННЯ МАЙНА В АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ.....	182
Боярчук О.М. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕХНОЛОГІЙ, ІННОВАЦІЙ В ПРАВІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	188
Булеца С.Б. ЗАХИСТ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ В СФЕРІ МОДИ ТА ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	193
Жукевич І.В. ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МЕХАНІЗМІ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ.....	200
Іванець М. ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ІНВЕСТИТОРІВ В ЄСПЛ.....	204
Ковальчук О.А. ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ІНСТИТУТУ ВИЗНАННЯ НЕОБҐРУНТОВАНИМИ АКТИВІВ ТА ЇХ СТЯГНЕННЯ В ДОХІД ДЕРЖАВИ.....	208
Кочина О.С., Кот В.В. ЗАСТОСУВАННЯ ПОЗОВНОЇ ДАВНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	215
Мачуська І.Б., Недільченко С.Б., Аргатюк І.В., Лещенко І.П., Бурлій В.В. ІСТОРИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ В РЕСПУБЛІЦІ ІТАЛІЯ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ.....	220
Мачуський В.В., Мачуська І.Б., Тітова В.М., Тітова О.С., Мачуський В.В. БІЛА КНИГА ЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ДЖЕРЕЛО ФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	226

Музика-Стефанчук О.А., Музика Л.А., Стефанчук М.О. ЮРИДИЧНА ОЦІНКА НАСЛІДКІВ ЗАВДАННЯ ШКОДИ МАЙНОВИМ ІНТЕРЕСАМ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ.....	231
Оксанюк О.А. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ПОДРУЖЖЯ НА ВИБІР ПРИЗВИЩА: КОМПАРАТИВІСТСЬКІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ.....	239
Островський А.М. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ СТОРІН ДОГОВОРУ ПОСТАЧАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ ЧЕРЕЗ ПРИЄДНАНУ МЕРЕЖУ.....	244
Холмогорова Л.В. ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ПОЗОВУ ЯК СУКУПНІСТЬ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ НА СТАДІЇ ВІДКРИТТЯ ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	249
Черняк О.Ю. СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ НА ТОРГОВЕЛЬНІ МАРКИ В УКРАЇНІ.....	255
РОЗДІЛ ІV. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО	
Борцевич П.С. ПРАВОВІ НОВЕЛИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	262
Гнатюк Т. ПОНЯТТЯ, ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ЗНАЧЕННЯ ДОГОВОРУ ЕНЕРГОПОСТАЧАННЯ.....	266
Дутов М.М. АНАЛІЗ ПОЛОЖЕНЬ КОМЮНІКЕ З ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ «ГОТОВІ ДО 55».....	270
Вашкович В.В., Манзюк В.В., Заборовський В.В., Бисага Ю.Ю. ІНФОРМОВАНА ЗГОДА У ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОМУ ПОЛІ АДИТИВНОГО ВИРОБНИЦТВА.....	278
Мулик А.К. ПОРЯДОК ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ КОМПЛАЄНСУ В БАНКУ.....	286
Осінська О.А. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	290
РОЗДІЛ V. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
Андріїв В.В., Тімашов В.О. ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ТА НОРМАТИВИ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ.....	296
Бутинська Р.Я. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СФЕРІ ПРАЦІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	301
Гетьманцева Н.Д. МОДИФІКАЦІЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	309
Гладка Н.М., Яковець О.В. ЗАКОНОДАВЧІ ГАРАНТІЇ ЗАБОРОНИ ТА РИЗИКИ ЗАЛУЧЕННЯ УКРАЇНЦІВ ДО ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ.....	314
Отвчиць С.Л. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ СПОРІВ ШЛЯХОМ МЕДІАЦІЇ.....	318
Середа О.Г., Кравченко В.В. АУТПЛЕЙСМЕНТ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ПРИ ВИВІЛЬНЕННІ ПРАЦІВНИКІВ.....	323
Ткаченко О.М., Негода О.А., Крамаренко О.М. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В ТРУДОВИХ ПІЛЬГАХ ТА ГАРАНТІЯХ ПРАЦІВНИКІВ ІЗ СІМЕЙНИМИ ОБОВ'ЯЗКАМИ.....	328
РОЗДІЛ VI. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО	
Григор'єва Х.А. ДВАДЦЯТИРІЧЧЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНУ ПІДТРИМКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ»: ЧИ Є МАЙБУТНЄ?.....	335
Ільків Н.В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ПРАВА ПОСТІЙНОГО КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЮ ДІЛЯНКОЮ.....	345

Коваленко Т.О. НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ ІНОЗЕМНИМИ ОСОБАМИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА КАНАДИ.....	351
Копиця М.А. ПОЛІТИКА ЄС У ДІЛЯНЦІ ОБІГУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	358
Лісова Т.В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ В УМОВАХ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН.....	366
Платонова Є.О. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОЇ КРЕДИТНОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	370
Шульга М.В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ АТОМНИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ.....	377
РОЗДІЛ VII. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
Баско А.В. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	383
Берестенко Д.О. ПРОБЛЕМИ ДОКУМЕНТУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЯКЕ ПЕРЕДБАЧЕНА СТ. 130 КУПАП.....	391
Биков О.М. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА: ПРАВОВИЙ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ВИМІРИ.....	396
Ворон Д.Л. ОСОБЛИВОСТІ ДОСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ ТА В ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВАХ.....	403
Галай В.О. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ В АНТИКОРУПЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ ОРГАНІЗАЦІЙ ПРИВАТНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ.....	408
Гарбінська-Руденко А.В., Покутній О.О., Шимко В.Р. КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	413
Гачкевич А.О. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СІНГАПУРІ.....	418
Дем'янчук Ю.В., Войціцький А.О., Гелівер О.Є., Марчук В.В., Савчинська Н.В. ВИОКРЕМЛЕНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ДІЯМ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО ТА ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ».....	429
Дояр Є.В. СУДОВЕ ПРАВАЗАСТОСУВАННЯ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ТИП ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	434
Єсімов С.С., Проць І.М. ПОДАТКОВИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ДЕРЖАВИ У КОНТЕКСТІ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	441
Єсімов С.С. ФІНАНСОВІ АКТИВИ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	447
Зеленський Є.С. РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ДИТИНИ ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	452
Зуб В.В. СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	457
Каліман М.Р. ПОЛІЦЕЙСЬКЕ ПІКЛУВАННЯ: ПРЕВЕНТИВНИЙ ЧИ ПРИМУСОВИЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ЗАХІД.....	463
Кобзева Т.А., Заїка К.П. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ТА СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ.....	468
Колтун Ю.М. ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	474

Логвиненко М.І., Олексенко К.Д. ПРИМИРЕННЯ СТОРІН: РОЛЬ МЕДІАЦІЇ У РОЗВ'ЯЗАННІ АДМІНІСТРАТИВНИХ КОНФЛІКТІВ.....	479
Натуркач Р.П. ПРИНЦИПИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ТА ПІДЗВІТНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ ТА ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ ДЕРЖАВИ-ЧЛЕНА ЄС.....	483
Павлович-Сенета Я.П. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	489
Пищида В.М. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК ТА ВИДІВ ПУБЛІЧНОГО МАЙНА ЯК ОБ'ЄКТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН.....	493
Подорожна Т.С. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ.....	500
Резнік О.М., Горобець Н.С. КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ ЗАЛУЧЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ Й ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	507
Ростовська К.В., Гришина Н.В. ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ МЕТОДОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	513
Степановський В.С. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ В ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	518
Угольков Є.О. КОЛІЗІЯ НОРМ ПРАВА ЩОДО АДМІНІСТРАТИВНОГО (ДОСУДОВОГО) ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ У СФЕРІ ПОДАТКОВИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	523
Федоренко С.В. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ: МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ (АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	528
Шевчук О.Р., Герчаківська О.Я. ПРОТИДІЯ ПОРУШЕННЯМ МИТНИХ ПРАВИЛ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕДУРНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ.....	533
Шопіна І.М. БЛАГОДІЙНА ТА ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СУСПІЛЬНА ПРАКТИКА: ПРАВОВІ, ТЕЛЕОЛОГІЧНІ ТА АКсіОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	540
РОЗДІЛ VIII. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
Берднік І.В., Пилипенко І.В. ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ ЯК ОБ'ЄКТ НАПАДУ ПІД ЧАС МІЖНАРОДНОГО ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	545
Бурдіна Т.В. ОСОБЛИВОСТІ ТА ДИСКУСІЙНІ АСПЕКТИ ПІДСТАВ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАОХОЧЕННЯ ДО НЕПОВНОЛІТНІХ УВ'ЯЗНЕНИХ.....	553
Васюта Д.К. СОЦІАЛЬНА ОБУМОВЛЕНІСТЬ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ МАНІПУЛЮВАННЯ НА ЕНЕРГЕТИЧНОМУ РИНКУ.....	564
Діденко Є.В. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ТА ПРОЦЕСУАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ (ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ В УКРАЇНУ).....	569
Коломієць Н.В., Бровко А.В. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ВІЙСЬКОВИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	574
Коломієць Н.В., Лугина Є.Ю. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА САМОВІЛЬНОГО ЗАЛИШЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ АБО МІСЦЯ СЛУЖБИ. АНАЛІЗ ОБ'ЄКТИВНИХ І СУБ'ЄКТИВНИХ ОЗНАК.....	579
Лемак О.В. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА БЕЗПЕКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ: ПРАВОВІ ТА КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	585
Леонівич М.Ю. ДО ПИТАННЯ ПРО ПРИНЦИПУ СПРАВЕДЛИВОСТІ У СИСТЕМІ ПРИНЦИПІВ ПРИЗНАЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПОКАРАННЯ.....	596

Олефір Л.І., Івашко С.В. КРИМІНОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	599
Перейма Х.О., Романюха В.С. ІНТЕГРАЦІЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ ДО СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ.....	606
Політова А.С. СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБКИ ПРОБЛЕМ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНЕ НАСИЛЬСТВО В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ (ВОЄННОГО СТАНУ) В УКРАЇНІ У 2019–2022 РОКАХ.....	615
Супрун-Ковальчук Т.М. КРИМІНАЛЬНО–ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА КОРУПЦІЇ У ВОЄННИЙ ЧАС: ДОСЛІДЖЕННЯ СФЕРИ ОБОРОНИ.....	624
Урсу В., Мустяца Е. ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ЗЛОЧИНУ ЩОДО НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТ.....	630
Чекмарьова І.М. ШАХРАЙСТВО В ІНТЕРНЕТІ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ ШАХРАЙСТВА.....	639
Ясінь І.М. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ НЕЗАКОННОГО ВИКОРИСТАННЯ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ПРИБУТКУ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, БЛАГОДІЙНИХ ПОЖЕРТВ АБО БЕЗОПЛАТНОЇ ДОПОМОГИ.....	644
РОЗДІЛ ІХ. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Берднік І.В., Тагієв С.Р. ПРОВОКАЦІЯ ЗЛОЧИНУ: АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ВЕРХОВНОГО СУДУ.....	649
Гловюк І.В. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОХОРОННИЙ ОРДЕР: ПИТАННЯ ПРОГНОСТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ ЗАХИСТУ ЖЕРТВ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	655
Григорук В.О. СУТНІСТЬ ФУНКЦІЇ ЗАХИСТУ НА ПОЧАТКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЩОДО НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ.....	661
Дульський О.Л. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ.....	668
Дронов Є.В., Ільченко С.Ю. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	675
Кукос М.В. ОБСТАВИНИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЮ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВТЯГНЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ У НЕЗАКОННЕ ВИРОБНИЦТВО, ВИГОТОВЛЕННЯ, ПРИДБАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ, ПЕРЕВЕЗЕННЯ, ПЕРЕСИЛАННЯ ЧИ ЗБУТ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН АБО ЇХ АНАЛОГІВ.....	680
Курман О.В., Балибіна А.Р. ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ: ПРОБЛЕМИ ТАКТИКИ ТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	686
Ляшук Р.М., Левицький М.О., Вичавка В.І., Салій А.О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ПРИМУСУ ОСОБОВИМ СКЛАДОМ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ЗАТРИМАННЯ ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	692
Матіс Я. ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНИХ ДОКАЗІВ ТА ЦИФРОВИХ ДОКАЗІВ.....	699
Моренко В.І. ПРОБЛЕМИ ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ЗАКІНЧЕННЯМ СТРОКІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	705
Сенченко Н.М. МЕЖІ ДІЇ ПРЕЮДИЦІЇ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН.....	711
Стрілецька О.В., Габрелян А.Ю. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ЗМАГАЛЬНОСТІ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ.....	719

Українець Т.В. ОГЛЯД ДОКУМЕНТІВ ЯК СЛІДЧА (РОЗШУКОВА) ДІЯ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ПІДРОБЛЕННЯ ПОСВІДЧЕННЯ ВОДІЯ, ЙОГО ЗБУТУ ТА ВИКОРИСТАННЯ..... **732**

Хижний Б.В. ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ПІДРОБЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ, ЯКІ ПОДАЮТЬСЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ – ПІДПРИЄМЦІВ..... **737**

Якових Є.В. ПЕРЕДАЧА ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ НА ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЗБЕРІГАННЯ ВЛАСНИКУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ АСПЕКТ..... **743**

РОЗДІЛ X. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Гудима М.М. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ СУДДІВ ЯК КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРИНЦИП ТА ДЕОНТОЛОГІЧНА ЗАСАДА СУДДІВСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ..... **748**

РОЗДІЛ XI. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Горovenko С.А. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ «ДОГОВІРНОЇ БЕЗПЕКИ» УКРАЇНИ ЯК СКЛADOVA СУЧАСНОЇ АРХІТЕКТУРИ МІЖНАРОДНОГО МИРУ Й БЕЗПЕКИ ЄВРОАТЛАНТИЧНОГО РЕГІОНУ..... **756**

Дір І.Ю. СПІЛЬНІ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ..... **761**

Подойніцин В.М., Яфонкін А.О., Манжай О.В., Верламов О.М. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОБОРОННОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ..... **766**

Славко А.С., Чернявський А.Л. ОБМЕЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ..... **773**

Слюсаренко Ю.А. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАКОНІВ ПРО ЛЮСТРАЦІЮ ВИМОГАМ ДЕРЖАВИ, ЗАСНОВАНОЇ НА ПРИНЦИПІ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА: ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ..... **779**

Федчук Т.Ю. КОНТРОЛЬ ДОТРИМАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ПРИ ВИКОРИСТАННІ ЗБРОЇ КЕРОВАНОЇ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ..... **785**

РОЗДІЛ XII. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Лукаsevич-Крутник І.С. ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРУ ПОСТАЧАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ ТА ІНШИМИ РЕСУРСАМИ ЧЕРЕЗ ПРИЄДНАНУ МЕРЕЖУ..... **792**

Мороз С.С. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ СПІВПРАЦІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ТУРЕЦЬКОЮ РЕСПУБЛІКОЮ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ РАТИФІКАЦІЇ УГОДИ ПРО ВІЛЬНУ ТОРГІВЛЮ..... **797**

Романова А.С. ПРАВА ЛЮДИНИ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ ПРОСТОРИ: ПРИРОДНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР..... **801**

Тимчишин А.М. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ПРИНЦИПУ НЕЗМІНЮВАНOSTІ СУДДІВ..... **805**

CONTENTS

SECTION I. THEORY AND HISTORY OF THE LAW AND THE STATE; HISTORY OF POLITICAL AND LEGAL DOCTRINES

Bedrii M.M. SYSTEMATIZATION OF UKRAINIAN CUSTOMARY LAW: HISTORICAL-LEGAL ASPECT.....	17
Bezzubov D., Starodubova O., Panasiuk R. ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE LEGISLATION OF THE WESTERN UKRAINIAN PEOPLE'S REPUBLIC.....	23
Hryshko V., Vozniuk S. PROBLEMATIC ASPECTS OF THE IMPLEMENTATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE FIELD OF JURISPRUDENCE.....	29
Ivaniv R.A. JUDICIAL PRECEDENT IN THE ROMANO-GERMANIC LEGAL FAMILY.....	35
Kuchuk A.M. THE OBLIGATION OF ADULT CHILDREN TO TAKE CARE OF THEIR DISABLED PARENTS AS A COMMON LAW PROBLEM.....	44
Lukashevych I. LEGAL SECURITY OF MEDIATION IN UKRAINE: SHORTCOMINGS AND PROSPECTS FOR IMPROVEMENT THROUGH THE PRISM OF THE EXPERIENCE OF THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION.....	49
Melnyk A.I. PECULIARITIES OF THE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN POLITICAL AND LEGAL THOUGHT OF THE NATIONALIST DIRECTION IN GALICIA IN THE INTERWAR PERIOD (1919-1939) OF THE 20TH CENTURY.....	55
Melnik A.M. FEATURES OF APPLYING JUDICIAL PRECEDENT IN THE UKRAINIAN JUDICIAL SYSTEM.....	63
Oliinyk Y. DEVELOPMENT OF POLITICAL AND LEGAL IDEAS REGARDING THE CONCEPT OF PROTECTIVE DEMOCRACY.....	68
Osaulenko V. JUDICIAL PRACTICE AS A RESULT OF STATE LAW-MAKING.....	76
Pankratova V.O. THE RIGHT TO FREEDOM OF SPEECH: THEORETICAL AND LEGAL ASPECT.....	81
Popovich T.P. THE PLACE OF LEGAL OBLIGATIONS IN THE SYSTEM OF SOCIAL OBLIGATIONS.....	85
Sachko A. CONCEPT OF THE DRAFT NORMATIVE-LEGAL ACT AS A LAW-MAKING PHENOMENON.....	90
Tymoshenko V.I. INTERNAL THREATS TO THE NATIONAL SECURITY OF UKRAINE.....	94
Tserkovnyk S.I. THEORETICAL AND LEGAL ANALYSIS OF THE OPERATION OF LAW DURING MARTIAL LAW IN UKRAINE.....	100
SECTION II. CONSTITUTIONAL LAW; MUNICIPAL LAW	
Basalaeva A. CRITERIA FOR GRANTING ACCESS BY AN EU MEMBER STATE TO A SEVERELY ILL PATIENT TO AN UNAUTHORIZED MEDICINE.....	105
Byelov D.M., Peresh I.Ye., Pokorba I. DIGITAL HUMAN RIGHTS: DOCTRINAL PRINCIPLES.....	110
Bielova M.V., Byelov O.M., Megesh K.R. THE RIGHT TO BE FORGOTTEN: SEPARATE CONCEPTUAL ISSUES.....	116
Berch V.V. THE RIGHT TO EDUCATION IN THE SYSTEM OF CONSTITUTIONAL RIGHTS AND FREEDOMS OF A PERSON AND A CITIZEN.....	121

Vasylchuk L.B., Fridmanskyy R.M. LEGAL REGULATION OF THE ECOLOGICAL NETWORK IN UKRAINE.....	125
Visyn V.V., Lenher Y.I. CONSTITUTIONAL AND LEGAL MECHANISMS OF REGULATION OF ECONOMIC SOCIAL RELATIONS IN THE SECOND POLISH REPUBLIC.....	132
Halaiko A.M. COMPLEXITY OF THE LEGAL NATURE OF THE RIGHT TO REPRODUCTION.....	137
Hladka N., Sobchuk A. ECOCIDE IN THE DIMENSION OF THE CONSTITUTIONAL AND ECONOMIC LAW OF UKRAINE.....	141
Homonay V.V. THE INFLUENCE OF THE DECISION OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS IN THE CASE "POLYAKH ET AL. V. UKRAINE" ON THE DEVELOPMENT OF LUSTRATION AS AN INDEPENDENT TYPE OF CONSTITUTIONAL AND LEGAL RESPONSIBILITY IN UKRAINE.....	145
Drobush I.V. URBAN AGGLOMERATIONS AS FORMS OF COOPERATION OF COMMUNITIES IN THE POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE.....	150
Karapetian A.R. PRINCIPLES AND NORMS OF LAW IN THE CONSTITUTIONAL AND LEGAL MECHANISM OF ENSURING THE RIGHT TO EDUCATION OF CHILDREN – REPRESENTATIVES OF INDIGENOUS PEOPLES OF UKRAINE.....	156
Mikhnevych L. FREEDOM OF MOVEMENT: PROBLEMS OF CORRELATION OF PUBLIC-LAW AND PRIVATE-LAW APPROACHES.....	161
Pyroha I.S., Pyroha M.I. CONSTITUTIONAL FOUNDATIONS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT IN UKRAINE.....	167
Prodan V.I. TO THE QUESTION OF THE CONSTITUTIONAL AND LEGAL REGULATION OF ENSURING THE RIGHT TO EDUCATION IN THE CONDITIONS OF MODERN CRISIS SITUATIONS.....	173
Savchin A.M. THE IMPORTANCE OF CONSTITUTIONAL PROTECTIVE NORMS IN THE SYSTEM OF PRINCIPLES FOR THE IMPLEMENTATION OF THE RIGHT TO A SAFE ENVIRONMENT.....	178
SECTION III. CIVIL LAW AND CIVIL PROCEEDINGS; FAMILY LAW; PRIVATE INTERNATIONAL LAW	
Bohdanets A.V., Vlasenko V.V. PECULIARITIES OF THE INSTITUTION OF PROPERTY ALIENATION CONTRACTS IN THE ANGLO-AMERICAN LEGAL SYSTEM.....	182
Boiarchuk O. GENERAL CHARACTERISTICS OF TECHNOLOGIES, INNOVATIONS IN INTELLECTUAL PROPERTY LAW.....	188
Buletsa S.B. TRADEMARK PROTECTION IN THE SPHERE OF FASHION AND WITH THE HELP OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE.....	193
Zhukevych I.V. THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE MECHANISM OF JUDICIAL CONTROL OVER THE EXECUTION OF DECISIONS IN THE CIVIL JUSTICE SYSTEM OF UKRAINE.....	200
Ivanec M. REGARDING THE ISSUE OF PROTECTION OF INVESTORS' RIGHTS IN THE ECHR.....	204
Kovalchuk O.A. THE LEGAL NATURE OF THE INSTITUTE FOR RECOGNITION ASSETS UNFOUNDED AND RECOVER THEM INTO STATE REVENUE.....	208
Kochyna O., Kot V. APPLICATION OF STATUTES OF LIMITATIONS IN CONDITIONS OF MARTIAL LAW.....	215
Machuska I.B., Nedilchenko S.B., Argatiuk I.V., Leshchenko I.P., Burliy V.V. HISTORICAL AND LEGAL FOUNDATIONS OF THE DEVELOPMENT OF INSURANCE IN THE REPUBLIC OF ITALY: THEORETICAL AND LEGAL ANALYSIS.....	220

Machusky V.V., Machuska I.B., Titova V.M., Titova O.S., Machusky V.V. THE WHITE PAPER ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A SOURCE FOR THE FORMATION OF EUROPEAN UNION LEGISLATION IN THE FIELD OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE.....	226
Muzyka-Stefanchuk O., Muzyka L., Stefanchuk M. LEGAL ASSESSMENT OF THE CONSEQUENCES OF DAMAGE TO THE PROPERTY INTERESTS OF UKRAINE AS A RESULT OF RUSSIAN AGGRESSION.....	231
Oksaniuk O. FEATURES OF IMPLEMENTATION OF THE WIFE'S RIGHT TO CHOOSE A SURNAME: COMPARATIVE AND APPLIED ASPECTS.....	239
Ostrovskiy A.M. FEATURES OF THE RIGHTS AND OBLIGATIONS OF THE PARTIES TO THE CONTRACT FOR THE SUPPLY OF ENERGY RESOURCES THROUGH THE CONNECTED NETWORK.....	244
Kholmogorova L.V. FILING A LAWSUIT AS A SET OF PROCEDURAL ACTIONS AT THE STAGE OF OPENING A LAWSUIT IN A CIVIL PROCESS.....	249
Cherniak O. WAYS OF PROTECTING TRADEMARK RIGHTS IN UKRAINE WAYS OF PROTECTING TRADEMARK RIGHTS IN UKRAINE.....	255
SECTION IV. ECONOMIC LAW, ECONOMIC PROCEDURAL LAW	
Bortsevych P.S. LEGAL AMENDMENTS ON THE REORGANIZATION OF BUSINESS ENTITIES.....	262
Hnatiuk T. THE CONCEPT, LEGAL FEATURES AND MEANING OF THE ENERGY SUPPLY CONTRACT.....	266
Dutov M.M. ANALYSIS OF THE PROVISIONS OF THE COMMUNICATION ON THE IMPLEMENTATION OF THE EUROPEAN GREEN DEAL "FIT FOR 55".....	270
Vashkovych V.V., Manzyuk V.V., Zaborovskyy V.V., Bysaga Y.Y. INFORMED CONSENT IN THE ECONOMIC LAW FIELD OF ADDITIVE MANUFACTURING.....	278
Mulyk A. THE PROCEDURE FOR IMPLEMENTING THE COMPLIANCE SYSTEM IN THE BANK.....	286
Osinska O. CERTAIN ASPECTS OF THE INFLUENCE OF DIGITALIZATION ON THE DEVELOPMENT OF ECONOMIC LEGAL RELATIONS.....	290
SECTION V. LABOUR LAW; SOCIAL SECURITY LAW	
Andreev V.V., Timashov V.O. STATE SOCIAL STANDARDS AND NORMS IN THE SYSTEM OF SOCIAL PROTECTION.....	296
Butynska R.Ya. ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE FIELD OF WORK: PROBLEMS AND PROSPECTS OF LEGAL REGULATION.....	301
Hetmantseva N.D. MODIFICATION OF LABOR RELATIONS IN CONDITIONS OF DIGITALIZATION.....	309
Hladka N., Yakovets O. LEGISLATIVE GUARANTEES OF THE PROHIBITION AND RISKS OF INVOLVEMENT OF UKRAINIANS IN FORCED LABOUR.....	314
Otovchyts S.L. CURRENT ISSUES OF LABOUR DISPUTE RESOLUTION THROUGH MEDIATION.....	318
Sereda O.G., Kravchenko V.V. OUTPLACEMENT AS A KEY TO AN EFFECTIVE HR POLICY WHEN DISMISSING EMPLOYEES.....	323
Tkachenko O.M., Nehoda O.A., Kramarenko O.M. GENDER EQUALITY IN EMPLOYMENT BENEFITS AND GUARANTEES FOR EMPLOYEES WITH FAMILY RESPONSIBILITIES.....	328

**SECTION VI. LAND LAW; AGRARIAN LAW; ENVIRONMENTAL LAW;
NATURAL RESOURCES LAW**

Hryhorieva K.A. THE TWENTIETH ANNIVERSARY OF THE LAW OF UKRAINE "ON STATE SUPPORT OF THE AGRICULTURE OF UKRAINE": IS THERE A FUTURE?.....	335
Ilkiv N.V. CERTAIN ASPECTS OF STATE REGISTRATION OF THE RIGHT TO PERMANENT USE OF A LAND PLOT.....	345
Kovalenko T. ACQUISITION OF LAND OWNERSHIP RIGHTS BY FOREIGN PERSONS ACCORDING TO THE LAWS OF UKRAINE AND CANADA.....	351
Kopytsia M. EU POLICY ON AGRICULTURAL LAND TURNOVER: GENERAL CHARACTERISTICS.....	358
Lisova T.V. SOME ISSUES OF ENSURING THE RESTORATION OF LAND IN THE CONDITIONS OF THE DEVELOPMENT OF MARKET RELATIONS.....	366
Platonova Y.O. LEGAL ASPECTS OF STATE CREDIT SUPPORT FOR AGRICULTURE.....	370
Shulga M.V. LEGAL REGULATION OF NUCLEAR AND RADIATION SAFETY DURING OPERATION OF NUCLEAR POWER PLANTS.....	377

**SECTION VII. ADMINISTRATIVE LAW AND PROCEDURE; FINANCIAL LAW;
INFORMATION LAW**

Basko A.V. PECULIARITIES OF THE ACTIVITIES OF LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES IN UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES UNDER MARTIAL LAW.....	383
Berestenko D.O. PROBLEMS OF DOCUMENTING AN ADMINISTRATIVE OFFENSE, THE RESPONSIBILITY FOR WHICH IS PROVIDED FOR IN ARTICLE 130 OF THE CODE OF UKRAINE ON ADMINISTRATIVE OFFENSES.....	391
Bykov O.M. INFORMATION SECURITY: LEGAL AND CULTURAL DIMENSIONS.....	396
Voron D.L. PECULIARITIES OF PRE-TRIAL SETTLEMENT OF ADMINISTRATIVE DISPUTES IN UKRAINE AND IN FOREIGN COUNTRIES.....	403
Halai V.O. FOREIGN EXPERIENCE OF IMPLEMENTING ETHICAL VALUES IN THE ANTI-CORRUPTION POLICY OF PRIVATE AND PUBLIC SECTOR ORGANIZATIONS.....	408
Harbinska-Rudenko A.V., Pokutnii O.O., Shymko V.R. CORRUPTION RISKS DURING PUBLIC PROCUREMENT IN THE CONDITIONS OF MILITARY STATUS.....	413
Hachkevych A. ORGANIZATIONAL AND LEGAL SUPPORT FOR THE INTRODUCTION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN SINGAPORE.....	418
Demianchuk Y.V., Voitsitskyi A.O., Heliver O.Y., Marchuk V.V., Savchynska N.V. SELECTED ASPECTS OF COMBATING CORRUPTION DURING THE STUDY OF THE EDUCATIONAL NORMATIVE DISCIPLINE „INTERNATIONAL PUBLIC LAW AND PROTECTION OF HUMAN RIGHTS“.....	429
Doiar Ye. JUDICIAL ENFORCEMENT AS A SPECIFIC TYPE OF LAW ENFORCEMENT: ADMINISTRATIVE AND LEGAL ASPECT.....	434
Yesimov S.S., Prots I.M. TAX SOVEREIGNTY OF THE STATE IN THE CONTEXT OF LEGAL POLICY.....	441
Yesimov S.S. FINANCIAL ASSETS IN THE SYSTEM OF FINANCIAL LEGAL RELATIONS.....	447
Zelenskyi Ye.S. THE ROLE OF THE NATIONAL POLICE IN ENSURING THE RIGHTS OF THE CHILD DURING THE LEGAL REGIME OF MARTIAL LAW IN UKRAINE.....	452
Zub V.V. AN ESSENTIAL CHARACTERISTIC OF THE ECONOMIC SECURITY OF THE STATE.....	457

Kaliman M.R. POLICE CUSTODY: PREVENTIVE OR COERCIVE POLICE MEASURE.....	463
Kobzeva T., Zaika K. CONCEPTUAL APPROACHES TO THE DEVELOPMENT AND ESTABLISHMENT OF THE BANKRUPTCY INSTITUTE IN UKRAINE.....	468
Koltun Yu.M. PROTECTION OF HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS IN THE ADMINISTRATIVE JURISDICTION UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE.....	474
Logvynenko M.I., Oleksenko K.D. RECONCILIATION OF THE PARTIES: THE ROLE OF MEDIATION IN THE RESOLUTION OF ADMINISTRATIVE CONFLICTS.....	479
Naturkach R.P. PRINCIPLES OF INDEPENDENCE AND ACCOUNTABILITY IN THE ACTIVITIES OF THE EUROPEAN CENTRAL BANK AND THE CENTRAL BANK OF THE EU MEMBER STATE.....	483
Pavlovych-Seneta Ja. ADMINISTRATIVE AND LEGAL MECHANISM OF PUBLIC SERVICE PROVISION IN UKRAINE.....	489
Pyshchida V.M. SEPARATE ISSUES OF DETERMINING THE CHARACTERISTICS AND TYPES OF PUBLIC PROPERTY AS AN OBJECT OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL RELATIONS.....	493
Podorozhna T.S. HUMAN INFORMATION SECURITY IN THE SYSTEM OF NATIONAL SECURITY: CHALLENGES AND THREATS.....	500
Reznik O.M., Horobets N.S. CORRUPTION RISKS OF ATTRACTING AND USING INTERNATIONAL AID IN THE SPHERE OF SECURITY AND DEFENSE OF UKRAINE.....	507
Rostovskaya K., Grishina N. DETERMINATION OF THE STATE OF METHODOLOGICAL SUPPORT FOR THE STUDY OF STATE ANTI-CORRUPTION POLICY IN UKRAINE.....	513
Stepanovskyi V.S. FEATURES OF APPLICATION OF INTERNATIONAL STANDARDS TO ENSURE HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS IN THE ACTIVITIES OF THE SECURITY SERVICE OF UKRAINE.....	518
Ugolkov E.O. CONFLICT OF LAWS REGARDING ADMINISTRATIVE (PRETRIAL) APPEAL OF DECISIONS IN THE FIELD OF TAX OFFENSES.....	523
Fedorenko S.V. STATE CONTROL IN THE FIELD OF ENERGY IN UKRAINE: PURPOSE, TASKS AND FUNCTIONS (ADMINISTRATIVE AND LEGAL ASPECT).....	528
Shevchuk O.R., Gerchakivska O.Y. COMBATING VIOLATIONS OF CUSTOMS RULES IN UKRAINE AND PROSPECTS FOR ADMINISTRATIVE AND PROCEDURAL SETTLEMENT.....	533
Shopina I.M. CHARITABLE AND VOLUNTEER ACTIVITIES AS A SOCIAL PRACTICE: LEGAL, TELEOLOGICAL AND AXIOLOGICAL ASPECTS.....	540
SECTION VIII. CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL ENFORCEMENT LAW	
Berdnik I., Pylypenko I. THE CIVILIAN POPULATION AS AN OBJECT OF ATTACK DURING AN INTERNATIONAL ARMED CONFLICT: A CRIMINAL-LEGAL ASSESSMENT UNDER THE NATIONAL LEGISLATION OF UKRAINE.....	545
Burdina T.V. PECULIARITIES AND DEBATABLE ASPECTS OF THE GROUNDS FOR APPLYING INCENTIVE MEASURES TO JUVENILE PRISONERS.....	553
Vasyuta D.K. SOCIAL DETERMINANTS OF CRIMINALIZATION OF MANIPULATION IN THE ENERGY MARKET.....	564
Didenko E.V. CRIMINAL LAW AND PROCEDURAL CHARACTERISTICS OF WAR CRIMES IN UKRAINE (AFTER THE FULL-SCALE INVASION OF THE RUSSIAN FEDERATION INTO UKRAINE).....	569
Kolomiets N.V., Brovko A.V. CRIMINAL-LEGAL CHARACTERISTICS OF MILITARY CRIMINAL OFFENSES.....	574
Kolomiets N., Luhyna Y. CRIMINAL-LEGAL CHARACTERISTICS OF ABSENCE WITHOUT LEAVE OR PLACE OF SERVICE. ANALYSIS OF OBJECTIVE AND SUBJECTIVE FEATURES.....	579

Lemak O.V. IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE SECURITY OF THE NATION-STATE: LEGAL AND CRIMINOLOGY ASPECTS.....	585
Leonovych M. ON THE QUESTION OF THE ROLE OF THE PRINCIPLE OF JUSTICE IN THE SYSTEM OF PRINCIPLES OF CRIMINAL PUNISHMENT.....	596
Olefir L.I., Ivashko S.V. CRIMINOLOGICAL DIMENSION OF LAW ENFORCEMENT OFFICERS' ACTIVITIES.....	599
Pereima K.O., Romaniukha V.S. INTEGRATION OF THE GENDER APPROACH TO THE CORRUPTION PREVENTION SYSTEM.....	606
Politova A.S. THE STATE OF SCIENTIFIC DEVELOPMENT OF THE PROBLEMS OF CRIMINAL LIABILITY FOR GENDER-BASED VIOLENCE IN THE CONTEXT OF ARMED CONFLICT (MARTIAL LAW) IN UKRAINE IN 2019-2022.....	615
Suprun-Kovalchuk T.M. CRIMINAL AND LEGAL CHARACTERISTICS OF CORRUPTION IN WARTIME: DEFENSE RESEARCH.....	624
Ursu V., Mustata E. THE OBJECTIVE SIDE OF THE CRIME OF UNFAIR COMPETITION: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS.....	630
Chekmaryova I.N. INTERNET FRAUD AS ONE OF THE TYPES OF FRAUD.....	639
Yasin I.M. CRIMINAL LAW POTENTIAL OF CRIMINALIZATION ILLEGAL USE FOR HUMANITARIAN AID PROFIT, CHARITY DONATIONS OR FREE ASSISTANCE.....	644
SECTION IX. CRIMINAL PROCEDURE AND FORENSICS; FORENSIC EXAMINATION OPERATIONAL SEARCH ACTIVITIES	
Berdnik I., Tagiev S. PROVOCATION OF A CRIME: ANALYSIS OF THE CASE LAW OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS AND THE SUPREME COURT.....	649
Hloviuk I.V. THE EUROPEAN PROTECTION ORDER: THE QUESTION OF A PREDICTIVE TOOLKIT FOR THE PROTECTION OF VICTIMS OF CRIMINAL OFFENCES.....	655
Hryhoruk V. THE ESSENCE OF THE DEFENSE FUNCTION AT THE BEGINNING OF THE PRE-TRIAL INVESTIGATION IN RELATION OF THE PEOPLE'S DEPUTY OF UKRAINE.....	661
Dulskyi O. FEATURES OF FORENSIC SUPPORTING FOR EVIDENCE COLLECTION DURING CONDUCTIVE UNDERCOVER INVESTIGATIVE (DETECTIVE) ACTIONS.....	668
Dronov Y.V., Ilchenko S.Y. CURRENT ISSUES OF PROPERTIES OF EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS.....	675
Kukos M. CIRCUMSTANCES TO BE ESTABLISHED DURING INVESTIGATION OF THE INVOLVEMENT OF MINORS IN THE ILLEGAL PRODUCTION, MANUFACTURE, PURCHASE, STORAGE, TRANSPORTATION, SHIPMENT OR SALE OF NARCOTICS, PSYCHOTROPIC SUBSTANCES OR THEIR ANALOGUES.....	680
Kurman O.V., Balybina A.R. THE USE OF A POLYGRAPH IN THE INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENCES: PROBLEMS OF TACTICS AND LEGAL REGULATION.....	686
Lyashuk R.M., Levitskyi M.O., Vychavka V.I., Saliy A.O. LEGAL REGULATION OF THE USE OF COERCIVE MEASURES BY PERSONNEL OF THE STATE BORDER SERVICE OF UKRAINE DURING THE DETENTION OF PERSONS WHO HAVE COMMITTED A CRIMINAL OFFENSE.....	692
Matis Jakub. CERTAIN ASPECTS OF CRIMINAL EVIDENCE AND DIGITAL EVIDENCE.....	699
Morenko V.I. PROBLEMS OF CLOSING CRIMINAL PROCEEDINGS DUE TO THE EXPIRATION OF PRE-TRIAL INVESTIGATION DEADLINES.....	705
Senchenko N. THE LIMITS OF ACTION OF PREJUDICE IN CRIMINAL PROCEDURAL LEGISLATION OF EUROPEAN COUNTRIES.....	711

Striletska O.V., Habrelian A.Y. IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLE OF ADVERSARIAL PROCEEDINGS IN COURT.....	719
Ukrainets T.V. REVIEW OF DOCUMENTS AS AN INVESTIGATOR (SEARCH) ACTION DURING THE INVESTIGATION OF FORGERY OF A DRIVER'S LICENSE, ITS SALE AND USE.....	732
Khyzhnyy B.V. THE USE OF SPECIAL KNOWLEDGE DURING THE INVESTIGATION OF FORGERY OF DOCUMENTS THAT ARE SUBMITTED FOR STATE REGISTRATION OF A LEGAL ENTITY AND INDIVIDUAL ENTREPRENEURS.....	737
Yakovyh Y.V. TRANSFER OF THE VEHICLE TO THE OWNER FOR SAFEKEEPING IN CRIMINAL PROCEEDINGS: CRIMINAL PROCEDURAL ASPECT.....	743
SECTION X. JUDICIAL SYSTEM; THE PROSECUTION SERVICE AND ADVOCACY	
Gudyma M. INDEPENDENCE OF JUDGES AS A CONSTITUTIONAL PRINCIPLE AND DEONTOLOGICAL BASIS OF THE JUDICIAL PROFESSION.....	748
SECTION XI. INTERNATIONAL LAW	
Horovenko S. FORMATION OF THE «TREATY SECURITY» SYSTEM OF UKRAINE AS A COMPONENT OF THE MODERN ARCHITECTURE OF INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY IN THE EURO-ATLANTIC AREA.....	756
Dir I.Yu. COMMON POLICIES OF THE EUROPEAN UNION.....	761
Podoyntsyn V.M., Yafonkin A.O., Manzhai O.V., Verlamov O.M. LEGAL BASIS OF DEFENSE STANDARDIZATION OF THE EUROPEAN UNION.....	766
Slavko A., Chernyavskii A. ACADEMIC FREEDOM RESTRICTIONS IN THE PRACTICE OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS.....	773
Slyusarenko Yu.A. ENSURING COMPLIANCE OF LAWS ON LUSTRATION WITH THE REQUIREMENTS OF A STATE BASED ON THE PRINCIPLE OF THE RULE OF LAW: EUROPEAN STANDARDS.....	779
Fedchuk T.Y. CONTROL OF COMPLIANCE WITH NORMS OF INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW WHEN USING WEAPONS CONTROLLED BY ARTIFICIAL INTELLIGENCE.....	785
SECTION XII. THE PHILOSOPHY OF LAW	
Lukasevych-Krutnyk I. FEATURES OF THE CONTRACT FOR SUPPLY OF ENERGY AND OTHER RESOURCES THROUGH AN ATTACHED NETWORK.....	792
Moroz S.S. STRATEGIC DIRECTIONS OF COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND THE REPUBLIC OF TURKEY THROUGH THE PRISM OF RATIFICATION OF THE FREE TRADE AGREEMENT.....	797
Romanova A.S. HUMAN RIGHTS IN THE GLOBALIZED SPACE: NATURAL AND LEGAL DIMENSION.....	801
Tymchyshyn A.M. HISTORICAL ASPECTS AND EVOLUTION OF THE PRINCIPLE OF JUDICIAL IMMUTABILITY.....	805

UDC 343.1

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.02.116>

CERTAIN ASPECTS OF CRIMINAL EVIDENCE AND DIGITAL EVIDENCE.

Matis Jakub, JUDr.*External doctoral student in the field of criminal law**Faculty of law of Matej Bel University***Matis Jakub. Certain aspects of criminal evidence and digital evidence.**

The evolution of digital technology has revolutionized the landscape of criminal investigations and legal proceedings. This paper delves into the nuanced realm of evidence, with a particular focus on digital evidence, which has become increasingly prevalent in today's digital age. The proliferation of digital information presents both opportunities and challenges for the field of criminal procedure. Recognizing the growing importance of electronic evidence in criminal investigations, the Commission has taken proactive measures to streamline the process of obtaining such evidence. New rules have been introduced to facilitate the acquisition of electronic evidence by judicial authorities. Among these rules are provisions for the creation of a European Evidence Production Order and a European Preservation Order specifically tailored for electronic evidence in criminal cases. Furthermore, providers of electronic services operating within the European Union are now required to appoint a legal representative, further enhancing the accessibility of electronic evidence for legal proceedings. Despite these advancements, the utilization of digital evidence raises complex legal questions and challenges. This paper critically examines the various implications associated with the use of digital evidence, shedding light on issues such as authenticity, admissibility, and the preservation of digital evidence. By analyzing these aspects in depth, the paper aims to provide insights into the multifaceted nature of digital evidence and its implications for criminal procedure. In addition to addressing legal complexities, the paper also seeks to establish a foundational understanding of digital evidence by providing basic definitions and classifications. By elucidating the diverse sources and forms of digital evidence, ranging from emails and transaction records to video recordings and metadata, the paper lays the groundwork for a comprehensive understanding of this evolving field. In conclusion, this paper serves as a comprehensive exploration of the role of digital evidence in contemporary criminal investigations and legal proceedings.

Key words: evidence, digital evidence, Budapest convention, criminal procedure.

Матіс Я. Деякі аспекти кримінальних доказів та цифрових доказів.

Розвиток цифрових технологій докорінно змінив ландшафт кримінальних розслідувань та судочинства. Ця стаття заглиблюється в нюанси доказової сфери, приділяючи особливу увагу цифровим доказам, які стають все більш поширеними в сучасну цифрову епоху. Поширення цифрової інформації створює як можливості, так і виклики для кримінального судочинства. Визнаючи зростаюче значення електронних доказів у кримінальних розслідуваннях, Комісія вжила активних заходів для спрощення процесу отримання таких доказів. Були введені нові правила, що полегшують отримання електронних доказів судовими органами. Серед цих правил – положення про створення Європейського ордеру на отримання доказів та Європейського ордеру на збереження, спеціально розроблених для електронних доказів у кримінальних справах. Крім того, провайдери електронних послуг, що діють на території Європейського Союзу, тепер зобов'язані призначати юридичного представника, що ще більше підвищує доступність електронних доказів для судового розгляду. Незважаючи на ці досягнення, використання цифрових доказів викликає складні правові питання та проблеми. У цьому документі критично розглядаються різні наслідки, пов'язані з використанням цифрових доказів, проливаючи світло на такі питання, як автентичність, допустимість та збереження цифрових доказів. Поглиблений аналіз цих аспектів має на меті дати уявлення про багатогранну природу цифрових доказів та їхні наслідки для кримінального судочинства. Окрім розгляду правових складнощів, у статті також робиться спроба встановити фундаментальне розуміння цифрових доказів шляхом надання базових визначень і класифікацій. Розглядаючи різноманітні джерела та форми цифрових доказів – від електронних листів і записів про транзакції до відеозаписів і метаданих – цей документ закладає основу для всебічного розуміння цієї сфери, що розвивається. Таким чином, цей документ є всебічним дослідженням ролі цифрових доказів у сучасних кримінальних розслідуваннях і судових процесах.

Ключові слова: докази, цифрові докази, Будапештська конвенція, кримінальний процес.

Introduction.

The effective fight against crime and the just punishment of its perpetrators can only be achieved by lawful means, with full respect for the fundamental rights and freedoms of natural and legal persons. Any attempt to apply the 'ends justify the means' approach to criminal law must be rejected as unacceptable and incompatible with the principles of a democratic state governed by the rule of law [1].

The legal regulation of evidence in Slovakia is primarily governed by the Criminal Procedure Code, specifically in its sixth title, which outlines various aspects of evidence in detail. Additionally, other legal norms such as the Charter of Fundamental Rights and Freedoms and the Act on Courts also influence the issue of evidence, alongside court case law, including decisions from the Constitutional Court and general courts. Moreover, international legal sources like the European Convention on Human Rights and decisions from the European Court of Human Rights also play a significant role in shaping the regulation of evidence in Slovakia [2].

In the introduction to the Code of Criminal Procedure there is a reference to evidence, specifically, section 2 defines 20 basic principles, which represent the guiding legal ideas on which the organisational and institutional foundations of the entire criminal procedure are built. These principles are applied either during the entire process, in the pre-trial or in the trial part of the criminal proceedings [3]. In particular, the following principles are linked to the institution of evidence:

- The principle of presumption of innocence,
- The principle of the free evaluation of evidence,
- the principle of proper establishment of the facts of the case,
- The principle of the possibility for the court to take evidence ex officio,
- The principle of immediacy,
- The principle of adversarial procedure,
- The principle of inquiry [4].

Evidence is not only an important, indispensable and indispensable procedural activity in the proceedings before the court, but also the most important procedural activity of the criminal law enforcement authorities in addition to adjudication, as it enables them to establish the factual basis for their decision-making and for further action, so that the purpose of the criminal proceedings may be fulfilled. The aim of criminal proceedings is to ensure that offences are properly detected and their perpetrators justly punished according to the law [5].

Evidence is a legally regulated procedure of law enforcement authorities and the court or other

persons aimed at seeking, securing, conducting and evaluating knowledge important for the knowledge of facts relevant for the decision on guilt and punishment as well as for the procedure in the proceedings [6].

All facts relevant to the necessary clarification of the facts of the case must be proved. It is the law enforcement authority that determines the framework of the circumstances to be proved. The law enforcement authority must itself assess the circumstances that are relevant and subject to proof in a given criminal case [7].

The court decides what evidence is to be used and taken in evidence and decides only in the case of absolute certainty. This is the criterion of so-called practical certainty, which consists in separating knowledge from probable knowledge, to which the reasonable doubt criterion can be applied. By reasonable doubt we mean uncertainty on the basis of which the prosecuting authority, after a thorough and objective assessment of the evidence, would be indecisive and would not be able to accept whether the facts in question prove that the offence has been committed, or the prosecuting authority would not be able to assess, on the basis of the uncertainty in question, whether the facts proved correspond to the objective reality.

There are several basic terms related to evidence in criminal proceedings :

- **The subject matter of evidence:** A fact to be established by evidence [8].
- **The source of evidence:** All persons and things from which the information is obtained [8].
- **The means of evidence:** The bearer of the information to be obtained by the performance of an evidentiary means.
- **Evidence:** Information, knowledge of law enforcement authorities (the result of evidence), about the subject matter of the evidence, obtained from a means of proof.

In the criminal procedural literature, the subject of evidence is all circumstances and facts important for the accurate establishment of the facts of the case and for the subsequent issuance of a fair decision. Each case is taken individually because it has different circumstances and relies on different evidence, which is why the subject of evidence is individual [9]. The subject matter of the evidence may be understood as the totality of all the facts which are necessary and sufficient for the application of all the rules of substantive law and procedural law [10].

Section 119 of the Criminal Procedure Code defines what is required to be proved in a criminal case: whether an act has been done and whether it has the features of a criminal offence, who committed the act and for what motives, the gravity of the act, including the causes and conditions of

its commission, the personal circumstances of the offender, to the extent necessary for determining the type and amount of the sentence and the imposition of a measure of protection and other decisions, the consequence and the amount of the damage caused by the offence, the proceeds of the offence and the means of committing it, their location, nature, condition and value [11].

Digital evidence.

As a result of the ubiquitous digitalisation of our society, crime is shifting to the online sphere. The fact that the Internet is a medium that knows no borders means that electronic services can be provided from anywhere on earth without requiring the physical presence of the provider in the country where the electronic services are offered. However, the Internet can also be misused as a means of committing or facilitating the commission of crime, including serious crime such as terrorist attacks. Over time, computers are increasingly replacing and supporting a variety of human activities. Along with the introduction of computers, a 'new' phenomenon is emerging, namely the commission of computer-related crime. This phenomenon is often referred to as 'computer crime', 'information technology crime', and in English as 'computer crime', 'cybercrime', 'computer-related crime', 'information technology crime', and 'high-tech crime' [12].

Proving cybercrime is a topical issue globally, and the issue has been addressed by the Council of the European Union and its Justice and Home Affairs Council (JHA), which has stated that cybercrime is becoming more aggressive and confrontational and encompasses an extremely diverse range of criminal activities, including traditional crimes that leave digital footprints followed by digital evidence. Digital evidence represents the future of evidence, not only in criminal proceedings, so it is essential to pay closer attention to it.

Since 2016, there has been a noticeable and significant increase in the use of social media evidence in international and domestic courts [13].

The concept of digital evidence is not directly regulated in Slovak law. Defining digital evidence is not easy as there is currently no clear consensus on its designation, as in professional literature we encounter terms such as "digital evidence", "electronic evidence" or even "computer evidence" [14]. The latter term is often used in a highly restrictive manner, when it refers only to computer-related evidence. The terms "digital" and "electronic" are more expansive and refer to any digital or electronic device that is used to commit a crime. Some authors define digital evidence as information stored or transmitted in digital (binary) form that can subsequently be used in court [15]. In contrast, the European Commission

works with the term electronic evidence, which includes various types of data in electronic form, either "content data" or "operational data" that are relevant to criminal proceedings [16].

According to the European Commission's definition, electronic evidence refers to various types of data in electronic form, whether it is "content data" itself, such as IP addresses, emails, photos, videos or usernames, or "operational data" that are relevant for criminal proceedings. These types of data are often indispensable in cybercrime investigations to identify a person or to obtain information about his or her activities.

The Scientific Working Group on Digital Evidence (abbreviated "SWGDE") is a scientific working group on digital evidence that brings together law enforcement, academia, and commercial organizations active in the field of digital forensics globally to develop cross-disciplinary guidelines and standards for recovery, preservation and examination of digital evidence (while subscribing to such a concept) and which defines digital evidence as information with evidentiary value that is stored or transmitted in binary form [17].

A key document of relevance to the acquisition of digital evidence in the context of international crime is the Council of Europe's Budapest Convention on Cybercrime. Although initially focused on the issue of cybercrime, the Budapest Convention has become an indispensable tool in the fight against crime that uses modern technology. The Additional Protocol to this Convention extends its effectiveness to the area of material and procedural jurisdiction, as well as in international cooperation, covering the fight against racist or xenophobic offences.

According to European Council sources, the Budapest Convention is the only binding international instrument in this area. Its dual role is to provide a framework for the implementation of legislative measures to combat cybercrime at the level of the signatory states, while at the same time promoting international cooperation in this area [18].

The Budapest Convention defines the Four Basic Concepts on which the substantive and procedural recommendations and rules of international cooperation are then based. These terms are: computer system, computer data, service provider and operational data.

In addition to definitions and substantive provisions, the Budapest Convention also contains provisions on procedural law and international cooperation.

The specific nature of cybercrime investigations represents one of the most significant challenges facing investigators. The volatility of digital evidence is a crucial factor, as such evidence can be easily corrupted and its recovery is not

always possible. Another important aspect is cooperation with experts, as the acquisition of digital evidence requires specific expertise. It is essential that investigative measures include the digital environment, as digital evidence is not limited to cybercrime, but can also be important in other areas of criminal law.

Article 14 of the above-mentioned Convention establishes the obligation for signatories to take the necessary legislative and other measures to define the powers and procedures identified in this section in order to carry out specific criminal investigations or proceedings, including the collection of evidence in electronic form.

The Convention on Cybercrime has introduced the following specific investigative powers:

- *Expedited preservation of stored computer data,*
- *Expedited preservation and partial disclosure of operational data,*
- *Order to produce computer data,*
- *Search and seizure of stored computer data,*
- *Real-time collection of operational data,*
- *Interception of content data.*

The provisions in question distinguish between *preservation* and *seizure* of electronic evidence. Preservation is understood as a temporary institute to be used when there is a risk of loss or destruction of evidence. It is limited in time to allow the competent authorities to take the appropriate steps to retrieve it. Seizure should only follow preservation [19].

The draft Regulation on cross-border access to electronic evidence contains two types of evidence warrants, namely the European Evidence Warrant for subscriber data and to obtain data for the sole purpose of user identification (Article 4(1) of the draft Regulation on cross-border access to electronic evidence) and the European Evidence Warrant for transaction and content data (Article 4(2) of the draft Regulation on cross-border access to electronic evidence).

With the increasing volume of digital information in the 21st century and its potential value as evidence in criminal proceedings, new opportunities, but also challenges, are opening up. One of the key questions posed by this situation is the possibility of authenticating digital evidence. If the judicial authorities cannot guarantee the authenticity of such evidence, its value in the process of criminal investigation is considerably devalued. This problem has become more pronounced with the advent of 'deepfake' videos, which are sophisticated enough to deceive most viewers.

Another challenge is to ensure the thorough collection and subsequent analysis of digital evidence, which must be rigorously examined and verified. To this end, it is essential to establish a

chain of custody (chain of provenance) system, as online platforms such as YouTube often remove metadata, which can make it difficult to determine the value of the evidence itself. Metadata provides information on the time and date of creation of the file, the relevant account and device on which the file was created, and any modifications to the file.

Ideally, metadata should be accessible to aid in verifying potential evidence. Electronic documents, like Word files, frequently contain metadata valuable for confirming their content. This data is auto-generated by software and may also be added by the document's author. Since it's generated automatically, often without user input, it's less likely to be tampered with. For videos, metadata can help identify their location and creator, aiding in investigating relevant events. However, interpreting metadata requires careful evaluation and adherence to basic assumptions, such as trusting that timestamps accurately reflect the device's environment when the information was created and that the metadata hasn't been altered [20].

It is beyond the scope of this paper to provide a detailed overview of all potential sources of digital evidence and their relevance in criminal proceedings. However, we can briefly mention some of the sources that are frequently used for evidentiary purposes:

Master Transaction Records: These include all records of purchases, sales, and other contractual agreements.

Master business records: In addition to transaction records, these include documents and data necessary to comply with legal and regulatory requirements in business relationships.

Email correspondence: Provides important evidence of both formal and informal contacts by suspects or perpetrators.

Records held by third parties: Including cloud service providers.

Personal computers, mobile phones and data media: Containing vast amounts of important data.

Access control logs: Containing records of the issuance of user credentials and access rights to computer systems.

Internal files and logs: Which define the operation of operating systems and programs.

Internet activity logs: Containing records of web accesses and browsing history [21].

In January 2013, the European Commission set up the European Cybercrime Centre, which operates as part of Europol, to effectively combat this specific form of crime. The European Union has a number of instruments at its disposal for obtaining evidence in criminal matters within the framework of judicial cooperation, including the European Union Property or Evidence Seizure Order

and the European Investigation Order. Although the European Investigation Order provides the possibility to access electronic evidence, the European Investigation Order Directive does not contain specific provisions for this type of evidence.

On 17 April 2018, the European Commission presented new rules to allow police and judicial authorities easier and faster access to electronic evidence needed to investigate, prosecute and convict offenders. These new rules are contained in two documents:

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the European order for the production and preservation of electronic evidence in criminal matters, 17 April 2018 ("the Proposal for a Regulation"),

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council laying down harmonized rules on the appointment of legal representatives for the purposes of the taking of evidence in criminal proceedings, 17 April 2018 (hereinafter 'the draft Directive').

The creation of a new instrument focusing on electronic evidence appears to be a better alternative than amending the EIO Directive, as the gathering of electronic evidence entails specific challenges that are not relevant for other investigative measures that are included in the scope of the EIO Directive.

The European Evidence Warrant (Articles 2(1), 4(1), 4(2) of the draft Regulation) is a decision by the issuing authority of a Member State ordering a service provider offering services in the Union and established or represented in another Member State to produce electronic evidence (Funta, 2023, Zefektívnenie cezhraničného prístupu k elektronickým dôkazom). The European Evidence Warrant must be necessary and proportionate for the purposes of the criminal proceedings and can only be issued when a similar measure is available in the issuing State for the same offence in a comparable national situation. The draft Regulation contains two types of orders to produce evidence:

1. **the European Evidence Warrant relating to subscriber data and access data** - can be issued for all offences,

2. **the European Evidence Warrant for transaction and content data** - may only be issued for offences punishable in the issuing State by a custodial sentence of at least 3 years or for offences committed wholly or partly through an information system.

A European Evidence Preservation Order [Article 2(2), Article 4(3) of the draft Regulation] is a binding decision by the issuing authority of a Member State ordering a service provider offering services in the Union and established or represented in another Member State to preserve electronic evidence in respect of a subsequent

request for the production of evidence. It may be issued where it is necessary and proportionate to prevent the deletion, erasure, or alteration of data in the light of a subsequent request for the production of that data by means of a mutual legal assistance, a European Investigation Order or a European Evidence Production Order. A European Evidence Preservation Order may be issued for all offences.

The European Evidence Warrant and the European preservation order are issued exclusively in connection with criminal proceedings, whether in their pre-trial or trial phase. These orders may also be issued in cases where they relate to offences for which a legal person may be held liable or punished in the issuing State [22].

In contrast to ambiguous or vague legislation in the Slovak Republic, comparative legal systems have a very precise procedure regarding digital evidence. For example, the U.S. National Institute of Justice (NIJ) in its "Electronic Crime Scene Investigation: A Guide for First Responders" describes a four-step process consisting of the following phases:

1. Collection – Searching for, recognizing, collecting, and documenting digital evidence.
2. Exploration – explaining the origin and meaning of the evidence, searching for information.
3. Analysis – looking at the outcome of examining the significance of digital evidence and the evidential value for a particular case.
4. Reporting – familiarizing the digital evidence obtained [23].

Conclusion.

As digital technology continues to advance, the importance of understanding and effectively utilizing digital evidence in criminal investigations cannot be overstated. In an era where digital interactions are pervasive, digital evidence plays a crucial role in uncovering truth and ensuring justice. By addressing these complexities and providing insights into the evolving landscape of digital evidence, this paper serves as a valuable resource for practitioners, scholars, and stakeholders involved in the field of criminal procedure. It underscores the significance of embracing digital evidence as an essential component of modern investigative practices, highlighting its potential to enhance the integrity and efficiency of criminal proceedings.

REFERENCES:

1. COMENIUS UNIVERSITY IN BRATISLAVA FACULTY OF LAW: PRESS RELEASE: *Zákonnosť a efektivita trestného konania s dôrazom na prípravné konanie - spoločné vyhlásenie*. 2022.
2. KURILOVSKÁ, L., ŠIŠULÁK, S.: *Rýchlosť trestného konania a dokazovanie*. Právny

- obzor, 105, 2022, č. 6, s. 507–521. <https://doi.org/10.31577/pravnyobzor.2022.6.04/>
3. ŠTRKOLEC, M.: *Úvod do trestného práva procesného*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2022, 87 s.
 4. Act No. 301/2005 Coll., the Criminal Procedure Code, as amended.
 5. FRYŠTÁK, M.: *Znalecké dokazování v trestním řízení*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 1.
 6. ŠIMOVČEK, I.: *Trestné právo procesné*. Plzeň, 2011.
 7. IVOR, Jaroslav, et al.: *Trestné právo procesné*. Iura Edition spol. sro, 2010.
 8. MIŠKOLCIOVÁ, Iveta.: *Všeobecné východiská dokazovania v trestnom konaní*. Forenzní vědy, právo, kriminalistika, 2021, 6.3: 308–317.
 9. BALÁŽ, P. - PALKOVIČ, J.: *Dokazovanie v trestnom konaní*. Bratislava, 2005.
 10. HUSÁR, E. a kol.: *Trestné právo procesné*. Bratislava: IURA Edition, 2001. 279 s. ISBN 8089047-04-1.
 11. Section 11 of Act No. 301/2005 Coll., the Criminal Procedure Code, as amended.
 12. ZÁHORA, J.: *Počítačová kriminalita v európskom kontexte*. In: *Justičná revue: časopis pre právnu prax*, 2005, roč. 57, č. 2, s. 207 a nasl.
 13. KLENKA, M.: *Digitálne dôkazy z otvorených zdrojov*. *Pravnik*, 2023, 162.6. <https://orcid.org/0000-0002-3210-6884>.
 14. VACCA, R., John: *Computer Forensics: Computer Crime Scene Investigation*, Volume 1, Cengage Learning, s. 7, 2005.
 15. NOVAK, Martin, GRIER, Jonathan, GONZALEZ, Daniel: *New approaches to digital evidence acquisition and analysis*.
 16. European Commission – Fact Sheet. *Frequently Asked Questions: New EU rules to obtain electronic evidence*, Brussels [online]. 2018 [cit. 01.04.2024]. Available from: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/MEMO_18_3345.
 17. SWGDE: *Digital and Multimedia Evidence (Digital Forensics) as a Forensic Science Discipline* [online]. 2014 [cit. 01.04.2024]. Available from: <https://www.swgde.org/documents/published--complete-listing>.
 18. COUNCIL OF EUROPE. 2022. *Budapest Convention and related standards* [online]. [Cit. 15. 1. 2021] Available from: <https://www.coe.int/en/web/cybercrime/the-budapest-convention>.
 19. The Budapest Convention (ETS No. 185) and its Protocols.
 20. HONG, Ilyoung.: *International Digital Forensic Investigation at the ICC*. In: BIASIOTTI.
 21. SOMMER, Peter: *Digital Evidence, Digital Investigations and E-Disclosure: A Guide to Forensic Readiness for Organizations, Security Advisers and Lawyers*, The Information Assurance Advisory Council (IAAC), Third Edition, s. 25–27 [online]. 2012 [cit. 01.04.2024]. Available from: <https://cryptome.org/2014/03/digital-investigations.pdf>.
 22. ZÁHORA, Jozef.: *Zaisťovanie digitálnych dôkazov v cezhraničných situáciách*. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2019, 27.1: 49–63.
 23. U.S. Department of Justice Office of Justice Programs: (2001) *Electronic Crime Scene Investigation: A Guide for First Responders, written and Approved by the Technical Working Group for Electronic Crime Scene Investigation*, Washington, USA.